

YARGITAY

11. HUKUK DAİRESİ

Esas No :2015 / 13399
Karar No :2017 / 1106
Karar Tarihi :27.02.2017

MAHKEMESİ : FİKRÎ VE SINAÎ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

Taraflar arasında görülen davada ... 2.Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 20/01/2015 tarih ve 2011/56- 2015/9 sayılı kararın Yargıtayca incelenmesi davacı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

Davacı vekili; müvekkili tarafından bestelenen ve sözleri ...'e ait olan "Üşür Ölüm Bile" adlı müzik eserinin davalı tarafından çekilen "Muro- Nalet Olsun İçimdeki İnsan Sevgisine" adlı sinema filminde izinsiz olarak kullanıldığını, ayrıca bu bestenin filmin fragmanında da kullanılarak filmin tanıtımına katkısının bulunduğunu, bu durumun müvekkilinin 5846 sayılı Kanun kapsamında korunan haklarına haksız şekilde zarar vererek, davalının haksız kazancına yol açtığını ileri sürerek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 1.000,00 TL'nin üç katına isabet eden 3.000,00 TL maddi tazminat ile 5.000,00 TL manevi tazminatın ihtarname tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili; davacının bestesi ile dava konusu filmde kullanılan müzik eserinin birbirine benzemediğini savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporları ve tüm dosya kapsamına göre; davacıya ait "Üşür ölüm bile" adlı eserden esinlenmek suretiyle "Muro- Nalet Olsun İçimdeki İnsan Sevgisine" adlı film müziğinin yapıldığı, dava konusu film müziğinin davacı eseri ile aynı türde olsa da davacı eserinden ilham alınarak esinleme yoluyla gerçekleştirildiği, bu nedenle FSEK kapsamında meydana gelen bir tecavüzün bulunmadığı ve talep edilen tazminatın yerinde olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Mahkemece, müzik eserinden doğan hakka tecavüz iddiasıyla açılan davada, davalı şirketin yapımcılığını üstlendiği "Muro - Nalet Olsun İçimdeki İnsan Sevgisine" isimli filmin fragmanında kullanılan müziğin, davacının "Üşür Ölüm Bile" isimli müzik eserindeki besteden ilham alınarak esinlenme yoluyla gerçekleştirildiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Davacının "Üşür Ölüm Bile" isimli müzik eserinin bestecisi olduğu, eserin FSEK m. 3 anlamında musiki eseri olduğu, eserden doğan her türlü mali ve manevi hakların davacıya ait olduğu konusunda bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda, her iki müzik eserinde tam bir örtüşme ve benzerlik olmamakla birlikte, her iki eserde de kullanılan mod, çalgı seçimi, armonik yapı ve melodik yürüyüş gibi unsurların aynı olması nedeniyle dinleyici/izleyicide her iki eser arasında benzerlik hissi uyandırdığı, davalı tarafça kullanılan sonraki eserde, önceki eserin değişime uğratılarak yeniden yorumlandığı ve arajmanın

yapılandırıldığı ifade edilmiştir.

Musiki eserleri FSEK m. 3'te her nevi sözlü ve sözsüz besteler olarak düzenlenmiştir. Bir müzik eserinden bir parçasının dahi alınıp başka bir yerde kullanılması, eserden doğan hakka tecavüz anlamına gelecektir (Dairemizin 06.02.2007 T., 2006/695 E - 2007/3983 K sayılı kararı).

FSEK m. 6/1- 4.b. uyarınca, bir başka eserden istifade suretiyle oluşturulan musiki aranjman ve tertipleri işlenme eser olarak kabul edilmiştir.

Bir eserden izinsiz iktibas yapılması, eserden esinlenme (ilham alma) ve yararlanma serbestisiyle karıştırılmamalıdır. İktibas bir eserin oluşturulmasında, bir başka eserin parçalarının alıntı yapılarak eserde aynen ve belirli ölçülerde kullanılmasıdır. Esinlenme ise, bir eserin oluşturulmasında, kendisinden önceki eserlerde ortaya konulan düşüncelerden yararlanılması ve bu fikirlerden yola çıkılarak yeni eserin biçimlendirilmesidir. Telif koruması, düşüncenin kendisini değil o düşüncenin ifade ediliş şeklini kapsar. Bir düşüncenin ifade edilmiş şeklinin kısmen dahi alınarak bir başka eserde kullanılması halinde artık esinlenmeden değil, ifadenin kullanılmasından söz edilir.

Bir musiki eserden, hukuka uygun şekilde iktibas suretiyle yararlanılması FSEK m. 35/2 uyarınca, ancak yayınlanmış bir beste yönünden mümkündür. Bir musiki eserinden iktibas ise, o bestenin en fazla, tema, motif, pasaj ve fikir nevinden parçalarının müstakil bir musiki eserine alınmasıyla mümkündür. Ancak hukuka uygun bir iktibastan söz edebilmek için ise kimin eserinden alıntı yapıldığının, sonraki eserde açıkça gösterilmesi gerekir. Aksi halde iktibas sınırı içerisinde dahi olsa kullanım eserden doğan haklara tecavüz anlamına gelecektir. Öte yandan, Dairemizin 03.04.2006 T 2005/3742 E 2006/3428 sayılı kararında da açıklandığı üzere, musiki eserlerinde koruma konusu işitilen sesler arasındaki sıra ve bağlılık, seslerin melodi, ritim ve harmoni ile belirli karışımları ve aynı zamanda ses ile ifade edilen musiki eserin içeriğidir. Musiki eserde sahibinin hususiyetinin varlığının tespitinde ise o eserin sıradan bir dinleyici üzerinde yarattığı izlenim esas alınmalıdır. Ancak, söz konusu izlenimin tespitinde yukarıda açıklanan ilkeler dikkate alınmak suretiyle bilimsel bir yöntem izlenmelidir.

Somut olayda, hükme esas alınan bilirkişi heyeti raporunda, her iki eserde de kullanılan mod, çalgı seçimi, armonik yapı ve melodik yürüyüş gibi unsurların aynı olması nedeniyle dinleyici/izleyicide her iki eser arasında benzerlik hissi uyandırdığı, davalı tarafça kullanılan sonraki eserde, önceki eserin değişime uğratılarak yeniden yorumlandığı ve aranjmanın yapılandırıldığı tespit edildiği halde, söz konusu eylemin yukarıda belirtilen ilkeler ve Dairemizin içtihatları doğrultusunda, davalı şirket ait film yapımında kullanılan eserin, davacıya ait eserden esinlenme suretiyle meydana getirilmiş bağımsız bir musiki eseri veya önceki eser sahibinden izinsiz olarak oluşturulan bir işlenme eser niteliğinde olup olmadığı ya da iktibas serbestisi kurallarından yararlanma koşullarının oluşup oluşmadığı değerlendirilmeden ve davacının mali haklarının ihlal edildiğinin tespiti halinde bu yönde talep edilebilecek maddi tazminat yönünden ek rapor alınmadan eksik inceleme ile hüküm kurulması doğru görülmemiş ve hükmün bu sebeple bozulmasını gerektirmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle kararın davacı yararına BOZULMASINA, ödediği temyiz harcın isteği halinde temyiz edene iadesine, 27/02/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.